

Tillsammans för integration

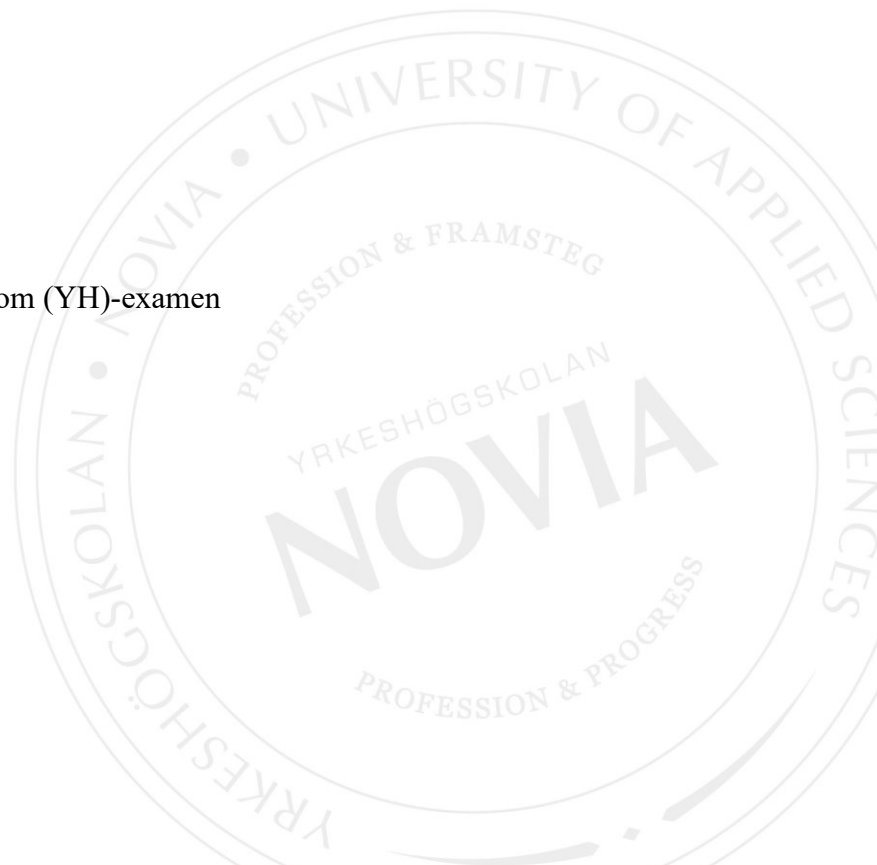
**En studie av rollfördelning och samarbete mellan
invandrarföreningar och övriga integrationsfrämjande
aktörer**

Marie Sundström

Examensarbete för socionom (YH)-examen

Utbildning till socionom

Vasa 2022

EXAMENSARBETE

Författare: Sundström Marie
Utbildning och ort: Socionom, Vasa
Inriktning: Ungdomsarbete
Handledare: Höglund-Ingo Pia

Titel: Tillsammans för integration -En studie av rollfördelning och samarbete mellan invandrarföreningar och övriga integrationsfrämjande aktörer.

Datum: 07.05.2022

Sidantal: 35

Bilagor: 1

Abstrakt

Detta arbete behandlar invandrarföreningars bidrag till integration. Syftet är att fördjupa kännedomen om rollfördelning och samarbete mellan invandrarföreningar och andra integrationsfrämjande aktörer. Tyngdpunkten ligger på invandrarföreningarnas perspektiv på ämnet och på sin egen roll.

Arbetet omfattar en övergripande beskrivning av den finländska policyn för integration samt av integrationsprocessen. En teoretisk bakgrund till föreningsverksamhet i allmänhet och invandrarföreningarnas verksamhet i synnerhet ingår. Invandrarföreningarnas stödande av integration samt samarbete mellan föreningarna och andra aktörer beskrivs.

Kvalitativa semistrukturerade intervjuer gjordes med företrädare för fyra österbottniska invandrarföreningar. Föreningarna representerar olika etniska grupper. Intervjuerna fokuserade på föreningarnas syn på sin egen uppgift och på deras erfarenheter av samarbete med andra aktörer som verkar integrationsfrämjande. En kvalitativ innehållsanalys gjordes av insamlade data.

Undersökningens resultat visar att invandrarföreningarna fyller en viktig kompletterande funktion i att erbjuda medlemmarna ett sammanhang och stöda deras integrering och delaktighet i det nya samhället. De sprider information om det finländska samhället till sina medlemmar och om sin egen kultur till finländare. En av invandrarföreningarnas unika styrkor är de sociala kontakter de erbjuder till personer med samma etniska bakgrund, samtidigt som de kan fungera som brobyggare till andra människor i samhället. Undersökningen visar att dialog och förtroende är centrala faktorer för att bygga goda samarbetsrelationer mellan olika integrationsfrämjande aktörer. Mängden samarbetsrelationer varierade kraftigt, men informanterna hade i allmänhet positiva erfarenheter av samarbetet och var öppna för ett utvidgat samarbete.

Språk: svenska
Nyckelord: integration, invandring, invandrarförening, sektorsövergripande samarbete

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Sundström Marie
Koulutus ja paikkakunta: Sosionomi, Vaasa
Suuntautumisvaihtoehto: Nuorisotyö
Ohjaaja: Höglund-Ingo Pia

Nimike: Yhdessä kotoutumisen hyväksi -Tutkimus maahanmuuttajayhdistysten ja muiden kotoutumisen edistävien tahojen yhteistyöstä ja tehtävien jakautumisesta.

Päivämäärä: 07.05.2022

Sivumäärä: 35

Liitteet: 1

Tiivistelmä

Tämä opinnäytetyö käsittelee maahanmuuttajayhdistysten osuutta kotoutumiseen. Työn tavoitteena on syventää tietoisuutta maahanmuuttajayhdistysten ja muiden kotoutumisen edistävien tahojen yhteistyöstä ja tehtävien jakautumisesta. Painopisteenä on maahanmuuttajayhdistysten näkökulmat aiheeseen ja omaan rooliinsa.

Työ sisältää yleisen kuvauksen suomalaisesta kotouttamispolitiikasta ja kotoutumisprosessista. Teoreettinen pohja painottuu yhdistystoimintaan yleisesti ja erityisesti maahanmuuttajayhdistysten toimintaa tarkastellaan. Lisäksi kuvataan kotoutumisen tukemista maahanmuuttajayhdistysten toimenpiteillä ja yhdistysten yhteistyötä muiden tahojen kanssa.

Aiheen syvemmän ymmärryksen saavuttamiseksi haastateltiin neljää maahanmuuttajayhdistysten edustajaa. Yhdistykset toimivat Pohjanmaalla ja edustavat eri etnisiä ryhmiä. Kvalitatiivista ja puolistrukturoitua haastattelumetodia hyödynnettiin. Yhdistysten näkökulmat ja tehtävät olivat haastatteluiden keskiössä. Lisäksi haastatteluissa keskityttiin yhdistysten kokemuksiin yhteistyöstä muiden kotoutumisen edistävien tahojen kanssa. Kerätyt tiedot analysoitiin kvalitatiivisella sisällönanalyysillä.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että maahanmuuttajayhdistykset ovat merkittävässä asemassa kotoutumisprosessin tukena. Ne täydentävät julkista toimintaa tarjoamalla jäsenillensä yhteisön, sekä vahvistamalla heidän osallisuutensa uudessa yhteiskunnassa. Maahanmuuttajayhdistykset jakavat tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta jäsenilleen ja omasta kulttuurista kantaväestölle. Yhdistysten ainutlaatuinen vahvuus on mahdollisuus tarjota paikka sosiaaliseen kanssakäymiseen saman etnisen taustanomaavien ihmisten kanssa, samalla kuin ne toimivat sillanrakentajina muihin ihmisiin. Tutkimuksen mukaan vuoropuhelu ja luottamus ovat keskeisiä tekijöitä rakentamaan hyviä yhteistyösuhteita eri kotoutumisen edistävien tahojen välille. Yhteistyösuhteiden määrä vaihteli huomattavasti, mutta vastaajilla oli pääsääntöisesti positiivisia kokemuksia yhteistyöstä ja suhtautuivat avoimesti laajennettuun yhteistyöhön.

Kieli: ruotsi
Avainsanat: kotoutuminen, maahanmuutto, maahanmuuttajayhdistys, monialainen yhteistyö

BACHELOR'S THESIS

Author: Sundström Marie
Degree Programme: Bachelor's Degree in Social Services
Specialisation: Youth work
Supervisor: Höglund-Ingo Pia

Title: Together for Integration -A Study of Division of Roles and Cooperation between Immigrant Associations and other Actors Promoting Integration.

Date: 07.05.2022

Number of pages: 35

Appendices: 1

Abstract

This thesis studies immigrant associations' contribution to integration. The aim of the study is to deepen the understanding about the division of roles and cooperation between immigrant associations and other actors promoting integration. The main emphasis is put on the perspective of the immigrant associations on their own role.

The thesis includes an overview of the Finnish integration policy and of the integration process. A theoretical background to associative activities in general and particularly to the activities of immigrant associations is included. The immigrant associations' promoting of integration and cooperation between the associations and other actors is described.

Qualitative semi-structured interviews were made with representatives of four Ostrobothnian immigrant associations representing different ethnic groups. Focus of the interviews was on the associations' view on their own mission and on their experiences from cooperation with other actors promoting integration. A qualitative content analysis of the collected data was made.

The result of the study indicates that the immigrant associations serve a useful complementing purpose in offering the members a social context and supporting their integration and inclusion in their new society. They share information about the Finnish society to their members and about their own culture to the native population. One of the unique strengths of the immigrant associations is offering social connections with co-ethnic people, at the same time as they work as bridge builders to other people. The study claims that dialog and trust are central factors for building good partnerships between different actors promoting integration. There was a significant variation in the number of cooperative relations. The respondents had generally positive experiences from collaboration and were open for extended cooperation.

Language: Swedish
Key words: integration, immigration, immigrant association, cross-sectoral cooperation

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Definitioner.....	2
1.2	Syfte.....	3
2	Integration i Finland	4
2.1	Den offentliga integrationspolitiken.....	4
2.2	Integrationsfrämjande arbete på lokal nivå - Vasa stad.....	6
3	Att bli integrerad	9
3.1	Vem är de som ska integreras?	9
3.2	Integrationsprocessen.....	9
4	Föreningar och medborgaraktivitet.....	12
4.1	Invandrarföreningar	12
4.2	Invandrarföreningarnas betydelse för integrationen	13
4.3	Invandrarföreningar och stödmöjligheter	15
4.4	Samarbete mellan invandrarföreningar och andra aktörer	17
5	Sammanfattning.....	19
6	Metod	19
6.1	Val av metod.....	20
6.2	Val av informanter	20
6.3	Etiska aspekter	21
7	Resultat	22
7.1	Delaktighet.....	22
7.2	Information och kunskap	23
7.3	Sociala kontakter	24
7.4	Dialog och förtroende	26
8	Avslutande diskussion.....	27

1 Inledning

Invandring och integration är ämnen som diskuterats mycket i offentligheten under de senaste åren. Exakt vad som lyfts fram varierar, i skrivande stund är det kriget i Ukraina som finns på alla löpsedlar. Ett stort antal kvinnor och barn flyr från kriget och en del av dem kommer till Finland. Mitt eget intresse för ämnet integration vaknade när jag började arbeta med flyktingar i samband med den ökade flyktingströmmen 2015. Jag har under en längre tid tyckt att det varit intressant att bekanta mig med människor från olika kulturer och tror att vi har mycket att ge varandra. För att ett utbyte mellan olika människor ska ske behöver det finnas interaktion. Föreningsverksamhet erbjuder plattformar för människomöten och har potential att fungera som brobyggare. Genom att delta i föreningar som grundats av invandrare själva får de en möjlighet till delaktighet och påverkan i viktiga frågor.

Historiskt sett har Finland ingen lång erfarenhet av att ta emot invandrare, men under de senaste tiotals åren har det synts en rejäl ökning i flyttningen till Finland från andra länder (OECD 2018, 49). Orsakerna till immigrationen varierar. Många människor i världen är idag på flykt undan krig, våld och förföljelse, och en del av dessa kommer till Europa och så även till Finland. Majoriteten av dem som flyttar hit gör det ändå på grund av familjeband, arbete eller studier. Från olika perspektiv är det viktigt att de människor som immigrerar till Finland blir välintegrerade i samhället. Från en medmänsklig synvinkel kan vi ha en önskan om att de människor som invandrar ska må bra och hitta sin egen plats i samhället. En annan, mer samhällelig aspekt är att den infödda befolkningen åldras och inte räcker till för att fylla nödvändiga arbetsuppgifter (Hanhela, Koskinen, Laesterä & Viitasaari 2020). Även av denna orsak är det högst aktuellt att de individer som flyttar till landet får stöd i att integreras, oberoende av orsak till flytten. (Migrationsverket 2022a).

Myndigheter och kommuner har lagstadgad skyldighet att ordna integrationstjänster för personer med uppehållstillstånd i Finland (Lag om främjande av integration 1386/2010). Förutom den service som ordnas av de offentliga integrationsfrämjande tjänsterna finns även många andra organisationer och aktörer som på olika sätt främjar integration med sin verksamhet. En del av de aktörer som verkar integrationsfrämjande är de etniska invandrarföreningarna. Föreningarna riktar sig till människor som immigrerat till Finland från olika delar av världen. De kan utgöra en trygg plats där man kan lära sig mer om det nya samhället, samtidigt som man bevarar sin ursprungliga kultur. Föreningar och offentlig service som främjar integration kan komplettera varandra genom sina olika styrkor och arbetssätt. Det finns potential att utveckla denna växelverkan.

Vikten av samarbete mellan olika integrationsfrämjande aktörer har lyfts fram från flera olika håll; från myndigheter, professionella, volontärer och enskilda individer. Det kan vara utmanande både för professionella och för invandrare själva att hålla koll på vilka möjligheter och tjänster som finns tillgängliga, samtidigt som ingen enskild aktör har möjlighet att fylla alla behov. Olika aktörer besitter olika kunskap som kan vara till nytta i integrationsprocessen. Ökad kännedom om andra aktörers verksamhet kan vara till nytta bland annat vid hänvisning av personer i målgruppen till annan verksamhet än den egna. Ett gott samarbete mellan olika aktörer gynnar målgruppen, det vill säga de individer som ska bli integrerade. Därför finns det stor orsak att arbeta för en välfungerande samverkan mellan olika sektorer.

1.1 Definitioner

Invandrare är en person som flyttat till ett land från ett annat. I detta arbete är Finland det aktuella mottagande landet. Begreppet invandrare kan ibland anses ha en negativ klang (Arbets- och näringsministeriet [ANM] 2021b, 27). Det är ändå det ord som i allmänhet används både i lagstiftning och i andra texter och därför använder jag det även i detta arbete när det är relevant för kontexten.

Integration är en dubbelriktad utvecklingsprocess mellan invandraren och det mottagande samhället, under vilken invandraren blir alltmer delaktig i samhället. Processen är invandrarens individuella, men även samhället omkring har en aktiv roll. Målen är att invandraren ska uppnå nödvändig kompetens för att leva i det finländska samhället samt kunna bevara sin egen kultur. (ANM 2021b, 15; Lag om främjande av integration 1386/2010, 3 §).

Främjande av integration innebär åtgärder och tjänster som stöder integration och främjar samhällets mottaglighet (ANM 2021b, 16). I detta arbete uppkommer begreppet i beskrivningar av olika aktörers produktion av integrationsfrämjande tjänster.

Med *invandrarförening* eller *invandrarorganisation* avses en förening som grundats av personer som invandrat till Finland och vars främsta målgrupp är invandrare, eventuellt med en specifik gemensam etnicitet.

Etnicitet syftar på tillhörighet till en viss grupp av människor. Grunden för tillhörigheten kan vara gemensam kultur och ursprung samt koppling till en viss geografisk plats, som ibland, men inte alltid begränsas av nationsgränser. (Svensk ordbok 2021).

1.2 Syfte

Undersökningens syfte är att fördjupa kännedomen om rollfördelning och samarbete mellan invandrarföreningar och andra integrationsfrämjande aktörer. Fokus ligger på invandrarföreningarnas specialkompetenser och bidrag till integrationen av de individer som flyttar till Finland från andra länder. Studien görs genom att låta några österbottniska invandrarföreningar belysa sin egen roll i relation till andra som verkar integrationsfrämjande samt ge sin syn på sina egna behov, målsättningar och resurser. Relevant är också hur deras samarbetsrelationer ser ut och om det finns intresse för att vidareutveckla samarbetet. I arbetet beskrivs den teoretiska grunden för hur det är tänkt att rollfördelningen och samarbetet mellan olika aktörer ska se ut.

Undersökningens konkreta frågeställningar är:

1. Hur beskriver invandrarföreningarna sin egen uppgift och verksamhet?
2. På vilket sätt kompletterar invandrarföreningarna och andra integrationsfrämjande aktörer varandra?
3. Vilka utvecklingsmöjligheter och behov finns?

Genom att besvara frågeställningarna bidrar undersökningen med en ökad förståelse av nuläget och de behov som finns med tanke på ett eventuellt utvecklat samarbete mellan invandrarföreningar och andra aktörer.

Det finns många organisationer och aktörer som på olika sätt är engagerade i integrationsfrämjande verksamhet. I denna undersökning fokuserar jag specifikt på etniska invandrarföreningar och deras perspektiv. Jag studerar inte andra organisationer som arbetar integrationsfrämjande, eftersom deras roller är annorlunda än invandrarföreningarnas. Dessutom skulle en sådan undersökning kräva betydligt större resurser.

I examensarbetet studeras rollfördelningen och samarbetet mellan invandrarföreningar och andra integrationsfrämjande aktörer. Det offentliga integrationsfrämjande arbetet på nationell och lokal nivå beskrivs i kapitel 2. I kapitel 3 redogörs för processen kring att bli integrerad och delaktig i ett nytt samhälle. I kapitel 4 ges en teoretisk grund för föreningsverksamhet och speciellt för invandrarföreningars verksamhet och roll inom integrationsfrämjande. Även fördelar med och villkor för samarbete behandlas. I kapitel 6 beskrivs den metod som använts i den kvalitativa undersökningen. I kapitel 7 presenteras undersökningens resultat och i kapitel 8 följer en sammanfattande och avslutande diskussion.

2 Integration i Finland

Finland har ingen lång erfarenhet av att ta emot immigranter. Historiskt sett har det snarare varit så att man emigrerat från Finland till andra länder. Ända fram till slutet av 80-talet bestod den absolut största gruppen immigranter av återflyttare samt deras familjer. Först på 90-talet blev det vanligare att även andra människor invandrade till Finland och därefter har invandringen stadigt ökat. På senare år har det synts en rätt kraftig ökning i andelen utlandsfödda. De främsta orsakerna till att människor idag flyttar till Finland är familj, studier eller arbete. Andra igen kommer som kvotflyktingar eller för att ansöka om internationellt skydd. De som immigrerar till Finland utgör ingen homogen grupp, utan tvärtom finns det stora variationer. De kommer från många olika länder och kulturer och behoven ser väldigt olika ut. Under år 2015 anlände över 32 000 asylsökande till Finland, vilket är betydligt fler än normalt. Även om långt ifrån alla fick sina ansökningar godkända har ökningen ändå ställt högre krav på integrationspolitiken och också lett till utvecklande av de integrationsfrämjande åtgärderna. (Migrationsverket 2022a; OECD 2018, 46, 49; Saukkonen 2013, 53–55).

2.1 Den offentliga integrationspolitiken

Integrationen i Finland styrs i huvudsak av lagen om främjande av integration (1386/2010). I lagen stadgas om integrationsfrämjande åtgärder som kommuner och myndigheter ska utföra och som invandrare med uppehållstillstånd, men utan medborgarskap i Finland har rätt till. Dessutom strävar lagen till att främja goda relationer och dialog mellan olika etniska grupper. På nationell nivå ligger ansvaret för planering, samordning och utvärdering av integrationspolitiken hos Arbets- och näringsministeriet. Ansvaret för integrationsfrämjande på regional nivå finns hos Närings-, trafik- och miljöcentralerna. Arbets- och näringsbyråerna och kommunerna ansvarar sedan för tillräckliga integrationsfrämjande åtgärder på lokal nivå. Kommunerna ska enskilt eller tillsammans med andra kommuner utarbeta program för integrationsfrämjande. Integrationslagen betonar samarbetet mellan olika aktörer, såsom kommunen och olika myndigheter, men även föreningar och organisationer som driver integrationsfrämjande verksamhet. (Lag om främjande av integration 1386/2010, 1 §, 29 §, 30 §, 31 §, 32 §, 35 §).

Till den grundläggande integrationsservicen hör kartläggning av invandrades individuella behov och uppgörande av integrationsplaner. Alla invandrare med uppehållstillstånd i Finland, oberoende av orsak till invandringen, har rätt till en individuell integrationsplan när

behovet finns. Planen görs upp i samråd med invandraren vid TE-byrån eller kommunen. I den skrivs in vilka åtgärder som ska göras och vilken service invandraren ska ta del av med målet att hitta en sysselsättning. Det kan handla om exempelvis arbetsträning, språkkurser och annan utbildning. Integrationsplanen är både en rättighet och en skyldighet för individen. Invandraren har rätt att ta del av de åtgärder som överenskommit och samtidigt är hen också skyldig att delta i dem för att få motta arbetslöshetsförmåner. Integrationsplanen ska göras upp inom tre år efter att personen fått uppehållstillstånd och gäller vanligtvis för max tre år. (Lag om främjande av integration 1386/2010, 11 §, 12 §, 13 §, 17 §; OECD 2018, 99; TE-tjänster 2022).

På grund av överförandet av socialvården från kommunerna till välfärdsområdena ska integrationslagen reformeras. Planen är att den nya integrationslagen ska träda i kraft från och med januari 2024. I nuläget ansvarar kommunerna och arbets- och näringsbyråerna tillsammans för de integrationsfrämjande åtgärderna. Reformen kommer att innebära att kommunerna får helhetsansvaret för dessa. Detta innebär att kommunerna i framtiden sköter om kartläggning av invandrades servicebehov, uppgörande av integrationsplaner samt hänvisning till passande service. Ansvaret för ordnande av social- och hälsovårdstjänster överförs till välfärdsområdena och samarbetet mellan kommunerna och välfärdsområdena kommer fortsättningsvis att vara viktigt. (ANM 2021a).

Under senare år har arbetskraftsinvandringen till Finland ökat och de senaste siffrorna visar att fler än någonsin tidigare ansökte om uppehållstillstånd på grund av arbete under år 2021 (Migrationsverket 2022a). Nativiteten i landet är relativt låg, vilket leder till en stigande medelålder och färre människor som kan arbeta. Skulle det inte vara för invandringen skulle befolkningen minska. Dessa är orsaker till att Finland satsar på att utveckla invandringen av arbetskraft från utlandet. För en välfungerande arbetskraftsinvandring behövs effektiva funktioner på strukturell nivå. Man arbetar för att göra processerna kring uppehållstillstånd för arbete snabba och smidiga. Detta underlättar för de företag som rekryterar arbetskraft och för de individer som flyttar till Finland för arbetets skull. Bland dem som kommer till Finland för att arbeta finns säsongarbetare och annan personal inom branscher där den egna befolkningen inte räcker till för att fylla behoven av arbetskraft samt experter med spetskompetens inom olika områden. När det gäller arbetskraftsinvandring är det arbets- och näringsbyråerna som gör en första bedömning och fattar ett delbeslut efter att en ansökan kommit in. Det slutliga beslutet om uppehållstillstånd för arbete fattas av Migrationsverket lika som vid andra uppehållstillståndsärenden. Arbetsgivarna kan ha en betydande roll i att stöda sina invandrade arbetstagares integrering i samhället. De kan ge stöd i till exempel

språkinläring, boende och myndighetskontakter. (Inrikesministeriet (u.å.); Utlänningslag, 301/2004, 67 §, 73 §).

Invandrare med uppehållstillstånd har i allmänhet rätt till social- och hälsovårdstjänster på samma grunder som den övriga befolkningen. Detsamma gäller utbildningstjänster samt många andra samhällsliga tjänster. Minderåriga har rätt att delta i småbarnspedagogik eller i utbildning samt att få del av social- och hälsovårdstjänster oberoende av uppehållsstatus. Yrkespersoner inom dessa områden får vid behov utbildning för att få färdigheter och kunskap för att bemöta klienter och patienter med olika bakgrund på ett kultursensitivt sätt och för att bättre kunna förstå deras specifika behov. (Hanhimäki, Huhtamäki, Lindqvist-Virtanen & Virta 2011).

Förutom de lagstadgade integrationstjänster som erbjuds av myndigheter och kommuner sker integration inom organisationer och på andra platser där människor möts i vardagen. I Arbets- och näringsministeriets partnerskapsprogram för integration betonas fördelarna med samarbete mellan olika aktörer som stöder integration (Eskola, Karinen, Oosi & Tiainen 2016). I programmets verksamhetsplan för åren 2021–2022 sägs att ett av målen ska vara att stärka samarbetet mellan myndigheter och medborgarorganisationer. Organisationernas möjligheter att delta i det utvecklingsarbete som bedrivs av den offentliga förvaltningen ska stärkas och man vill utveckla modeller för samarbete och delande av kunskap och erfarenheter. En fördel som tredje sektorns organisationer har är möjligheten att rikta sig till alla immigranter utan att begränsas av vilka som har laglig rätt att ta emot integrationsfrämjande tjänster från den offentliga servicen. Asylsökande är exempel på en grupp som har begränsad rätt till integrationsfrämjande och annan offentlig service, men där behoven ofta är stora. Ett annat exempel är personer med utländsk bakgrund som bott flera år i Finland och inte längre har rätt till integrationsfrämjande tjänster, även om det ännu kan finnas behov av dem. (ANM (u.å.)).

2.2 Integrationsfrämjande arbete på lokal nivå - Vasa stad

Den övergripande styrningen av integrationsfrämjande åtgärder sker på nationell nivå och lagstadgade tjänster erbjuds oberoende av var i landet man bor. I praktiken kan servicen ordnas på lite olika sätt i olika kommuner. Alla kommuner ska göra upp ett eget program för integrationsfrämjande (Lag om främjande av integration 1386/2010, 32 §). Dessa program kan göras skilt för kommunen eller som gemensamma för flera kommuner.

Jag kommer att beskriva integrationssservicen som erbjuds i Vasa stad för att ge ett exempel på hur det kan se ut på lokal nivå. År 2020 var 6,1 % av Vasas befolkning utländska medborgare. Personer med utländsk bakgrund var hela 9,6 % av befolkningen. Det är aningen mer än i landet i sin helhet. Alla dessa tar inte del av eller har behov av specifikt integrationsfrämjande tjänster, men det handlar ändå om ett stort antal enskilda personer som berörs av de integrationsfrämjande tjänster som erbjuds i staden. Som grund för det lokala integrationsfrämjande arbetet i Vasa ligger det lagstadgade integrationsprogrammet. Programmet innehåller en plan för åtgärder och ansvariga aktörer inom staden. Nya integrationsprogram upprättas vart fjärde år och ett stort antal aktörer som är relevanta för integrationsfrämjande deltar i utarbetandet. (Institutet för hälsa och välfärd [THL] (u.å.); Vasa stads integrationservice (u.å.)b).

Integrationssservicen i Vasa finns till för invandrare med flyktingstatus. Dessa är dels kvotflyktingar, dels asylsökande som beviljats asyl. För integrationssservicens klienter görs de individuella inledande kartläggningarna och integrationsplanerna av personalen tillsammans med invandrarna själva. Servicen erbjuds i omkring tre år och består av integrationsfrämjande och stödjande handledning både individuellt och i grupp. (Vasa stad (u.å.)).

Vid arbets- och näringsbyrån i Vasa uppgörs integrationsplaner för de invandrare som anmält sig som arbetslösa arbetssökande och som har uppehållstillstånd. Planerna uppgörs av invandraren och arbets- och näringsbyrån tillsammans. Målet är sysselsättning och integrering. Vilka specifika åtgärder som skrivs in i planen beror på de individuella behoven. (TE-tjänster 2022).

Gällande utbildning så har invandrare med uppehållstillstånd rätt att ta del av samma utbildning som den övriga befolkningen, men det finns även flera möjliga utbildningsvägar beroende på de individuella behoven. En del vuxna behöver ett grundskolebetyg samt sådana färdigheter som grundskolan erbjuder för att sedan kunna fortsätta till annan yrkesinriktad utbildning. I Vasa ordnas grundläggande utbildning för vuxna på svenska och finska vid Medborgarinstitutet Alma. Integrationsutbildning som ska ge grundläggande kunskaper inom språk, samhälle, kultur och livskompetens ordnas för arbetssökande invandrare som bott mindre än tre år i Finland vid yrkesläroanstalten Vamia. Förberedande utbildning, som ger nödvändiga färdigheter för att kunna studera vidare inom den traditionella utbildningen ordnas inför grundläggande utbildning samt inför yrkesskola. I Vasa ordnas även den förberedande utbildningen inför yrkesutbildning av Vamia och också av Yrkesakademien i

Österbotten. För närvarande finns ingen förberedande utbildning inför gymnasium i Vasa, men i augusti 2022 kombineras den förberedande utbildningen för yrkesutbildning med en förberedande utbildning för gymnasium till en helhet vid Vamia. Även den så kallade tionde klassen kommer att höra till denna helhet. Vid högskolorna i Vasa erbjuds flera utbildningar på engelska, vilket kan underlätta studier för invandrare som kan språket. (Utbildningsstyrelsen 2017; Vamia (u.å.); Vasa stad 2020).

Welcome Office är stadens handlednings- och rådgivningspunkt för invandrare. Den fungerar enligt lågröskelprincipen och erbjuder kostnadsfri rådgivning till alla invandrare, på plats eller på distans. Handledning och rådgivning kan ges bland annat i frågor som rör invandring, samhälle, arbetsliv och integrationsfrämjande tjänster. Welcome Office ska dessutom stöda kompetensutvecklingen hos de etniska invandrarföreningarnas ordföranden och medlemmar. En av de planerade åtgärder som lyfts fram i Vasa stads aktuella integrationsprogram är utvecklingen av rådgivning på eget modersmål till invandrare. Inom detta område ser man möjligheter att utveckla samarbetet mellan Welcome Office och föreningarna. (Vasa stads integrationsservice (u.å.)a).

Förutom dessa tjänster som är riktade specifikt till just invandrare så har invandrare med uppehållstillstånd även rätt till de tjänster som riktar sig till alla invånare. Hit hör till exempel småbarnspedagogik, hälsovård, utbildning och kulturtjänster. Dessutom ordnas inom olika sektorer kurser och fortbildning som ska stöda personalen i att främja integration och bättre kunna bemöta människor från olika kulturer.

En mottagningscentral för asylsökande finns i Vasa. Mottagningscentralen erbjuder tillfälligt boende medan personerna väntar på sitt beslut. Vuxna asylsökande omfattas inte av Integrationslagen, men i någon mån finns det möjlighet till arbete eller studier medan de ännu väntar på beslutet. Nödvändig social-, hälso- och sjukvård, handledning samt grundläggande information om det finländska samhället ges till alla invandrare oberoende av uppehållstillståndstatus. Medan en person är asylsökande är det huvudsakligen mottagningscentralen som erbjuder den service som hen har rätt till enligt lag. (Migrationsverket (u.å.)).

Sedan år 2006 har det funnits ett råd för kulturell mångfald i Vasa. Det tidigare namnet var Invandrarrådet, men numera heter det *Rådet för kulturell mångfald*. Rådet består av 13 personer som tillsätts av stadsstyrelsen för tvååriga mandatperioder. Ledamöterna består delvis av representanter för invandrare och delvis för stadsstyrelsen samt för olika nämnder.

Till rådets uppgifter hör bland annat att utveckla integrationen på orten och främja etniska relationer. (Kakko 2022; Lag om främjande av integration 2010/1386, 31 §).

3 Att bli integrerad

Som människor har vi en längtan efter att känna samhörighet, vara en del av något, känna oss behövda och önskade. Att bli integrerad handlar om att hitta sin egen plats i ett nytt samhälle. Det är en process där invandraren gradvis blir mer delaktig i det mottagande samhället. Många olika faktorer inverkar på integrationsprocessen. Al-Baldawi (2014, 41–42) gör en indelning i individens personliga egenskaper, ett flexibelt mottagande från det omgivande samhället och ett tryggt socialt nätverk. Han menar att dessa tillsammans påverkar hur väl den enskilda människans integration lyckas. Allra bäst är förutsättningarna när alla tre gruppfaktorer samverkar i en positiv riktning.

3.1 Vem är de som ska integreras?

Integration gäller alla dem som invandrar till Finland. Behoven och situationerna kan skilja sig mycket åt beroende på ursprungsland och orsak till migrationen. De personer som kommer som flyktingar har ofta varken sociala kontakter eller bakgrundskunskap om det finländska samhället och befinner sig därför ofta i en sårbar situation jämfört med personer som har en studie- eller arbetsplats som väntar på dem. Dessutom kan flykten ofta ha varit oplanerad och hastig, och de som kommer som flyktingar kan ha traumatiska upplevelser i bagaget både från hemlandet och från resan till mottagarlandet. Dessa erfarenheter påverkar behoven och förutsättningarna. Å andra sidan riktas omfattande integrerande tjänster till flyktingar med uppehållstillstånd. Vilken integrationsfrämjande service som erbjuds en individ beror på orsakerna till immigrationen. När det gäller personer som flyttar till Finland på grund av till exempel arbete är stödet för integration delvis beroende på arbetsgivarens engagemang. Dessutom kan även de som flyttar på grund av arbete ofta göra det av mer eller mindre tvingande orsaker, såsom exempelvis dåliga ekonomiska villkor i hemlandet. (Al-Baldawi 2014, 17–23; OECD 2018, 73–74).

3.2 Integrationsprocessen

Integration är en dubbelriktad utvecklingsprocess mellan invandraren och det mottagande samhället, under vilken invandraren blir alltmer delaktig i samhället. Både invandraren själv och det omgivande samhället är aktiva, även om processen är individuell för den enskilda

personen. Integrationsprocessen kan delas in i olika områden. Några centrala områden som vanligtvis brukar finnas med är sysselsättning, språk, utbildning och sociala relationer (Ager & Strang 2008; ANM 2021b, 15; Kazi, Alitolppa-Niitamo & Kaihovaara (red.) 2019, 6). Vilka delområden som räknas till integration samt vilka av dem som betonas mer varierar mellan olika källor. I detta kapitel är integrationsprocessen uppdelad i de fyra ovan nämnda delområdena. Nedan följer en beskrivning av dem var för sig.

Sysselsättning ses i allmänhet som en mycket viktig del av integrationen. Att kunna försörja sig själv skänker en större känsla av självständighet och stabilitet, vilket bidrar till större öppenhet mot den nya kulturen och samhället. Vid arbetsplatsen knyter man kontakter, interagerar med andra i vardagen och övar på språket i praktiken på ett informellt sätt. Ur ett samhällsligt perspektiv är det viktigt att ta vara på arbetsförmögna personers kompetenser och erbjuda dem sysselsättning så snabbt som möjligt. Finlands befolkning åldras och behovet av arbetskraft är stort. Att invandrare snabbt kommer ut i arbetslivet och att en stor andel får anställning är betydelsefullt. Det är också ett av de områden som hör till integration som är enklare att mäta i siffror än många andra, vilket i sig kan vara en delorsak till att det fått stor betoning. (Ager & Strang 2008, 169–171; Al-Baldawi 2014, 41–42; OECD 2018, 16, 49–56).

Språkkunskaper är en av de mest grundläggande faktorerna för att bli integrerad i ett samhälle. Genom språket blir det lättare att förstå den nya kulturen och att bygga sociala relationer. I de flesta fall krävs kunskaper i åtminstone ett av de inhemska språken för att få ett arbete i Finland. Språket är alltså samtidigt både ett verktyg och ett mål för integration. En rapport från OECD (2018, 14) lyfter fram vikten av språket och påvisar samtidigt att invandrades inläring av finska ofta går långsamt, trots att språket är något som det satsas mycket på inom de integrationsfrämjande åtgärderna. Finska anses vara ett svårt språk att lära sig och skiljer sig dessutom betydligt från de flesta av de språk som talas av personer som invandrar till Finland. Språkinläringen är alltså viktig och utmanande. Det finns orsak att fortsätta satsa på den och att hitta goda modeller som stöder inläringen. (Ager & Strang 2008, 182–183; Kokkonen, Pöyhönen, Reiman & Lehtonen 2019, 92).

Utbildning kan handla om olika saker, dels kan det handla om att få kunskap och kännedom om det nya samhället och kulturen, dels om formell yrkesutbildning. Kännedom om det samhälle man lever i och om medföljande rättigheter och skyldigheter är viktig för alla invandrare. När det gäller formell utbildningsbakgrund skiljer sig invandrare mycket åt. Allt från högutbildade till personer som aldrig fått lära sig skriva ryms inom gruppen. Detta

ställer också krav på variation inom den integrerande utbildningen. En viktig aspekt här är samhällets förmåga att känna igen och ta till vara invandrades yrkesmässiga kunskaper, och vid behov erbjuda relevant vidareutbildning. Systemen för utbildning kan föra med sig ytterligare fler goda effekter än inläringen i sig. På samma sätt som med arbete erbjuder också skolmiljön en plats för sociala kontakter, interaktion och delaktighet. (Ager & Strang 2008, 170–183).

Sociala relationer är mycket betydelsefulla för integrationen. Ager och Strang (2008, 177–181) gör en indelning av de sociala relationerna i kontakter med personer av samma etniska tillhörighet, kontakter med andra grupper av människor och sociala länkar till statliga strukturer och service. Relationer till såväl människor med liknande bakgrund som med majoritetsbefolkningen är betydelsefulla. Sociala kontakter med dem som delar samma kultur eller etnicitet kan skänka en familjär känsla som stöder invandraren i att känna sig hemma och bli integrerad. Positiva kontakter och vänskapsrelationer till infödda medborgare igen bidrar med en känsla av att vara önskad och av meningsfullhet i det nya landet. Kontakterna kan skapa viktiga länkar till vardagslivet i det nya samhället. (Ager & Strang 2008, 177–181; Sharif 2019, 85–89).

De områden som nu beskrivits bidrar alla till delaktighet, som i sin tur ökar välmående och förebygger marginalisering. Begreppet delaktighet rymmer mycket och kan ses utifrån olika perspektiv. Delvis kan invandrades delaktighet betraktas utifrån ett samhällsligt perspektiv och då kan den handla om exempelvis jämlika rättigheter och skyldigheter. Delaktigheten i samhället kan mätas till exempel genom att studera andelen av en viss grupp som röstar i politiska val eller andelen som själva är aktiva i politiken. Delaktighet kan också betraktas utifrån individens synvinkel och upplevelse. Att ha ett socialt nätverk, förmågan att kommunicera med andra människor och att ha en plats och en uppgift som är ens egen är i nyckelposition för känslan av delaktighet. Det tar tid att bygga personliga relationer och att bli del av ett sammanhang på en sådan nivå att man kan känna sig trygg i att vara öppen och vara den man är. Att dessutom själv komma från en annan kultur där sociala interaktioner och institutioner fungerar på andra sätt för med sig sina alldeles egna utmaningar. I möten med invandrare kan det finnas orsak att sträva efter att förstå dessa utmaningar, medan man aktivt stöder deras delaktighet. Integration är en process som sker gradvis och som tar, och bör få ta tid. (Isenberg & Stenberg 2013, 280–285; THL 2022).

De delområden som behandlats i detta kapitel kan tillsammans anses bilda integrationsprocessens helhet. De kan samtidigt ses som både mätare och redskap för

integration. Som framkommer i beskrivningarna går delarna in i varandra och är inte möjliga att helt skilja ifrån varandra. Integration är en interaktiv process där invandraren och samhället påverkar och påverkas av varandra. Förutom invandrarens egna förutsättningar och motivation så inverkar även den samhälleliga kontexten samt majoritetsbefolkningens inställning till invandrare i hög grad på hur väl integrationen lyckas. Små positiva handlingar, som exempelvis att hälsa vänligt på varandra har visat sig ha en betydande positiv effekt på integrationen. (Ager & Strang 2008, 169, 180; Nortio 2019, 209).

4 Föreningar och medborgaraktivitet

Finland är ett land med många aktiva föreningar. Ofta fyller de en specifik funktion i samhället som kompletterar den offentliga servicen, alternativt fyller luckor i servicesystemet. Som redan framkommit har föreningar och organisationer en betydelsefull roll i det integrationsfrämjande arbetet. Saker som kännetecknar föreningsverksamhet är gemenskapen, det ideella syftet och frivilligheten. Människors upplevelse av att kunna påverka i samhället ökar känslan av delaktighet och motverkar marginalisering. Deltagande i föreningsverksamhet eller att rent av själv vara med och grunda en förening ger möjligheter att påverka och vara delaktig i samhället. (Ekholm 2015, 11–14).

4.1 Invandrarföreningar

Finland har många verksamma föreningar som startats av och riktar sig till invandrare. De bedriver olika typer av verksamhet och når olika målgrupper. Det finns en stor variation storleksmässigt. Många fungerar helt och hållet på frivillig basis, en del har någon enstaka anställd och en del är stora föreningar med mycket verksamhet och många anställda. En del av föreningarna riktar sig till personer med samma etnicitet eller samma språk. En del riktar sig specifikt till antingen kvinnor eller män, eller till exempel till en viss åldersgrupp. Många av föreningarna riktar sig ändå till en större grupp eller till flera olika målgrupper. Gemensamt för dem är att de samlar människor som immigrerat till Finland och erbjuder en gemenskap där man förstår hemlandets språk och kultur samt delar erfarenheten av immigration. Invandrarföreningarnas huvudsakliga uppgift har ofta setts som upprätthållande av hemlandets kultur samt erbjudande av kamratstöd. Även om detta i många fall skulle kunna ses som verksamhetens kärna finns det också mycket annat som hör till uppgifterna. (Ekholm 2015, 17–18; Pirkkalainen 2015, 55).

Till den mest allmänna och centrala verksamheten hos de finländska invandrarföreningarna hör rådgivning och servicehandledning på eget språk samt kamratstöd. Myndighetskontakter kan upplevas utmanande och svåra i Finland och personer som pratar samma modersmål har en betydelsefull roll i att ge rådgivning och stöd inom detta område. Förutom att man inom invandrarföreningarna pratar samma språk så förstår man även ursprungslandets kultur och samhällsstrukturer och har en gemensam plattform att utgå ifrån när man förklarar de finländska strukturerna och tillvägagångssätten. Ofta kan individer uppleva tröskeln vara lägre till att ta kontakt med en invandrarförening än med myndigheter direkt. (Ekholm 2015, 27).

Annan verksamhet kan vara till exempel motions- eller hobbyaktiviteter, klubbverksamhet, läger och familjeevenemang. En del av föreningarna satsar speciellt på att stöda unga att hitta sin plats i samhället, en del på hobbyverksamhet för barn. Ibland håller man i projekt för olika ändamål. Utbudet av verksamhet varierar dock kraftigt mellan olika orter. Föreningsverksamhet kräver ofta att det finns eldsjälarna som har motivationen att driva verksamheten framåt. Även stödet från människor i omgivningen och från samhället är betydelsefulla. Av naturliga skäl är invandrarföreningarnas verksamhet i allmänhet mer utvecklad på orter där det bor många människor med utländsk bakgrund. Invandrarföreningarnas styrkor är ofta iver, flexibilitet, vilja att utvecklas, jämlikhet, låg tröskel och förankring i verkliga behov. (Ekholm 2015, 17–18, 28–29, 50).

4.2 Invandrarföreningarnas betydelse för integrationen

Till invandrarföreningarnas verksamhet hör även annat än uttryckligen integrationsfrämjande åtgärder, men mycket av det de gör främjar i hög grad integration (Ekholm 2015, 50; Saksela-Bergholm 2003, 276). Om vi ser integration som en process enligt beskrivningen i kapitel 3.2 kan vi studera de etniska invandrarföreningarnas betydelse för vart och ett av de nämnda delområdena. De fyra delområden som integrationsprocessen delades in i var sysselsättning, språk, utbildning och sociala relationer.

Som konstaterats är *sysselsättning* betydelsefull för integration ur flera olika synvinklar. Även invandrarföreningarna är väl medvetna om detta. Många ordnar sysselsättningsfrämjande verksamhet i form av handledning kring arbetssökande och stöd i myndighetskontakter. Även verksamhet som inte finns till uttryckligen för ändamålet kan ändå indirekt främja sysselsättning. Kontakten till en invandrarförening kan vara det första steget mot ett arbete. Dessutom kan en del invandrarföreningar ha möjlighet att själva

anställa personer via projekt eller serviceproducering. (Ekholm 2015, 30–38; Pirkkalainen 2015, 52).

Följande delområde är *språket*. Språkinläring är en betydande del av den officiella integrationspolitiken, men även en del invandrarföreningar ordnar undervisning i de finländska språken. Det är utmanande att som vuxen lära sig ett nytt språk som skiljer sig mycket från det egna modersmålet och här kan invandrarföreningarnas verksamhet vara ett betydelsefullt komplement och stöd. Sociala relationer med människor i liknande livssituation kan vara till särskilt stöd vid språkinläring. Dessutom finns det grupper bland invandrare som lättare faller utanför den officiella språkundervisningen, som till exempel mammor som sköter sina små barn hemma. En del invandrarföreningar ordnar även undervisning i det egna modersmålet, och då främst för barnen. De barn som lämnat sin ursprungskultur som små känner ofta till den dåligt (Al-Baldawi 2014, 31–32). Inom föreningsverksamheten kan dessa barn utveckla sin kännedom om den egna ursprungliga kulturen och prata språket med andra. Barn erbjuds undervisning i sitt eget modersmål någon timme i veckan i samband med grundskolan. Invandrarföreningarna kan vara ett komplement till detta; ett komplement som väl känner till både språket och kulturen och som kan stöda barnen i att utveckla en trygg kulturell identitet. (Ekholm 2015, 29–30; Kokkonen, Pöyhönen, Reiman & Lehtonen 2019, 100).

Finland har ett väl utvecklat *utbildningssystem* och en betydande del av integrationsplanernas innehåll består av utbildning som kan leda till ett arbete. Inom föreningarna kan man dela erfarenheter av det finländska skolsystemet, uppmuntra och inspirera varandra till att delta i utbildning. Alla invandrare som flyttar till Finland får grundläggande information om det finländska samhället. Invandrarföreningarna kan utgöra en trygg plats där man får stöd för att ta till sig denna information på ett förståeligt sätt. Den kulturella kompetens som finns hos de etniska invandrarföreningarna är till nytta när man ska förklara hur det finländska samhället fungerar i relation till det ursprungliga. Invandrarföreningar kan vara en lämplig plats för att dela information om till exempel hälsa. Bristfällig kunskap om mental hälsa och om tillgänglig social- och hälsovård kan bli ett hinder för att söka den vård och stöd man behöver. Utbildning om sådana grundläggande saker är därför mycket viktig. (Ager & Strang 2008, 173, 182–183; Ekholm 2015, 30–38).

Invandrarföreningarnas *sociala* funktion är något som betonas starkt. Föreningarna bidrar med en plats för människomöten och relationsbyggande. Enligt en studie av Ager och Strang (2008, 178–179) kan band till personer med samma etniska bakgrund effektivt bidra med

livskvalitet och en känsla av att höra hemma. Genom olika sociala aktiviteter ges möjlighet att bevara den egna kulturen samt att i en trygg kontext lära känna den finländska. Föreningsverksamheten aktiverar och bidrar med nätverk och delaktighet. Deltagande i verksamheten har potential att öppna dörrar och leda vidare till även andra verksamhetsformer och människomöten – även till finländare. (Ekholm 2015, 18; Saksela-Bergholm 2003, 276).

Etniska grupper där man umgås med endast människor från samma kultur har ibland också diskuterats utifrån perspektivet att de skulle kunna motarbeta integration. Detta skulle kunna ske när personerna får en stark känsla av delaktighet inom den egna etniska eller språkliga gruppen utan att ta del av andra sociala sammanhang eller samhället i övrigt. Påståendet har dock mött kritik och man har påvisat att den känsla av delaktighet som erbjuds i den etniska föreningen tvärtom kan vara en sådan positiv upplevelse som ger mod och uppmuntran att söka sig också till andra sammanhang. (Ager & Strang 2008, 178–179, 186; Kokkonen, Pöyhönen, Reiman & Lehtonen 2019, 94–95).

De etniska föreningarna kan i bästa fall fungera som brobyggare mellan invandrare och resten av befolkningen. De kan vara viktiga aktörer mot rasism, genom knytande av kontakter och spridande av kunskap. Evenemang där olika kulturer presenteras genom exempelvis konst, mat eller dans ger en möjlighet att utöva kulturen samtidigt som man berättar om den för resten av befolkningen. Integration är en tvåvägsprocess och byggandet av ömsesidig förståelse mellan olika etniska grupper och ursprungsbefolkningen är betydelsefull. En del invandrarföreningar utför dessutom påverkansarbete och når på så vis olika grupper i samhället. Invandrarföreningarna kan delta i utarbetandet, genomförandet och uppföljningen av de lokala integrationsprogrammen. (Ager & Strang 2008, 183; Ekholm 2015, 30–38; Lag om främjande av integration 1386/2010, 32 §; Pirkkalainen 2015, 52).

4.3 Invandrarföreningar och stödmöjligheter

Invandrarföreningar kan ha behov av olika typer av stöd; det kan handla om exempelvis finansiering, ekonomisk rådgivning, skolningar, nätverk eller hjälp med marknadsföring.

När det gäller finansieringen av verksamhet finns det stora variationer mellan olika etniska invandrarföreningar. En del föreningar drivs helt och hållet med frivilliga krafter. En del får bidrag i form av pengar från offentligt eller privat håll. En del föreningar igen producerar tjänster som köps av kommunen. De ekonomiska behoven hos olika föreningar skiljer sig åt,

men de flesta föreningar har någon typ av utgifter och behöver således även få inkomster från ett eller annat håll. (Ekholm 2015, 11–14).

Invandrarföreningarna har på samma sätt som andra föreningar möjlighet att ansöka om ekonomiskt understöd från Social- och hälsoorganisationernas understödscentral STEA. Understöd kan beviljas i form av bidrag för projekt eller för löpande verksamhet. Understöden kräver noggrann redovisning. Man behöver visa att det finns ett behov av verksamheten och lämna in budget samt rapporter över hur pengarna använts. STEA-understöd får inte användas för att konkurrera med kommunens lagstadgade verksamhet eller med andra verksamma projekt. När man gör STEA-ansökningar gäller det alltså att vara införstådd i planeringen av den egna verksamheten och behovet av den, men även ha insikt i vilka andra verksamhetsformer som redan finns.Handledning och rådgivning kring understöd och ansökningar fås från STEA. (Social- och hälsoorganisationernas understödscentral (u.å.)).

Andra möjligheter kan vara att ansöka om mindre ekonomiska bidrag för föreningsverksamhet från stiftelser och fonder, kommuner eller takorganisationer för föreningar. Möjligheterna att få bidrag från städer och kommuner varierar mellan olika kommuner. Ett vanligt sätt på vilket kommuner stöder ekonomiskt kan också vara genom att erbjuda utrymmen kostnadsfritt. (Ekholm 2015, 42–43).

En aktör som finns till för att stöda och stärka multikulturell medborgarverksamhet är Järjestöhautomo, som är en del av Finlands flyktinghjälp. De erbjuder kostnadsfritt skolning och rådgivning i frågor som rör föreningsverksamhet speciellt till invandrarföreningar. Skolningen och rådgivningen kan handla till exempel om grundande av föreningar, planering och utvärdering eller ekonomi och projektansökningar. Skolningarna ordnas huvudsakligen på finska, men delvis även på engelska. (Järjestöhautomo (u.å.)).

Skolning och utbildning inom olika områden erbjuds till föreningar även av andra aktörer. På lokal nivå i Österbotten finns takorganisationen Österbottens föreningar, som ger handledning, rådgivning och stöd till sina medlemsföreningar (Pohjanmaan Yhdistykset ry). Även andra organisationer och nätverk kan erbjuda skolning till invandrarföreningar.

Delegationen för etniska relationer Etno är ett sakkunnignätverk som fungerar i förbindelse till Justitieministeriet och består av sakkunniga som tillsätts av statsrådet för fyra års perioder. Minst hälften av medlemmarna ska företräda de etniska minoriteterna, dessa kan till exempel vara företrädare för invandrarföreningar. Etnos roll är att främja dialog och

samarbete mellan invandrarföreningar, andra medborgarorganisationer, etniska minoriteter, myndigheter och politiska partier. Till uppgifterna hör dessutom utveckling av integrationspolitiken samt informations- och påverkansarbete. Förutom den riksomfattande delegationen finns även sju regionala delegationer. Dessa sköter Etnos uppgifter på regional nivå. (Statsrådets förordning om delegationen för etniska relationer 771/2015, 1 §, 2 §, 5 §).

Stödande av invandrarföreningar kan ses som en del av det integrationsfrämjande arbetet. En aspekt som behöver hållas i minne här är att det speciella med just föreningsverksamheten bevaras, så att den inte bara blir en ”fortsättning” på den lagstadgade integrations servicen. Invandrarföreningar som fungerar helt och hållet med frivilligkrafter har frihet att själva besluta kring och styra sin verksamhet i enlighet med medlemmarnas önskemål. När utomstående finansiärer finns med i bilden medföljer också ett ansvar gentemot dem. Det kan vara utmanande att bevara det speciella med just den specifika föreningen. Samtidigt finns forskning som visar på välfungerande exempel på samarbetsrelationer mellan den offentliga verksamheten och föreningsverksamheten. För att detta ska lyckas väl krävs det att man från båda sidor är villiga att lyssna och se varandras styrkor och resurser. Goda relationer bygger på förtroende och ömsesidig respekt. (Ekholm 2015, 52; Pirkkalainen 2015, 56–71).

4.4 Samarbete mellan invandrarföreningar och andra aktörer

Enligt lagen om främjande av integration (1386/2010) ska integration på lokal nivå utföras i samarbete mellan myndigheter, kommuner och föreningar som verkar integrationsfrämjande (31 §). Med hjälp av en god samverkan mellan invandrarföreningarna och den offentliga sektorn gynnas alla parter. Föreningarna kan få stöd från aktörer inom den offentliga integrationspolitiken. Invandrarföreningarna har i sin tur specialkompetenser och resurser som den offentliga sektorn kan få nytta av. Även andra aktörer utanför den offentliga integrationsfrämjande verksamheten kan vara goda samarbetspartners. Till exempel kan invandrarföreningar som verkat en lång tid stöda nya föreningar genom handledning, rådgivning, kontakter och mentorskap. Behoven varierar genom olika skeden av en förenings liv. (Ekholm 2015, 53).

Fördelarna med att vidareutveckla samarbetet mellan etniska invandrarföreningar och den offentliga integrationsfrämjande verksamheten betonas av olika aktörer. Bland dem finns Arbets- och näringsministeriet, som har utarbetat ett partnerskapsprogram för integration på nationell nivå. Ett av målen i verksamhetsplanen för 2021–2022 är just stärkande av

samarbetet mellan medborgarorganisationer och myndigheter. Detta ska göras med hjälp av goda modeller för samarbete och utvidgade möjligheter för organisationer att delta i den offentliga sektorns utvecklingsarbete. (ANM (u.å.)).

Aktörer på olika nivåer är överens om betydelsen av samarbete kring integrationsfrämjande åtgärder. Hur det sedan ser ut i praktiken kan variera mellan olika orter. I en intervjuundersökning som gjorts med representanter för 29 invandrarföreningar runtom i Finland betonades vikten av ömsesidig öppenhet och god informationsgång mellan föreningarna och den offentliga sektorn för att kunna inleda ett samarbete. Ett annat villkor för samarbete som framkom var en klar ansvarsfördelning mellan medborgarorganisationer och myndigheter. Myndigheter på olika orter skulle troligen ha mycket att lära av varandra om hur man skapar goda förutsättningar för invandrarföreningar att verka, hur man bäst kan stöda dem och hur man gör föreningar mer delaktiga i exempelvis produktionen av olika typer av service. Några villkor för lyckad serviceproduktion, som framkom i intervjuerna var bland annat aktiva frivilliga, god kontakt mellan individer inom föreningen, kunskap, engagemang, strukturerad verksamhet och synlighet. Ett hinder för samarbete som framkom i några av intervjuerna var bristen på tillit för andra aktörer. Det fanns respondenter som hade dåliga erfarenheter från att andra hade tagit ens idéer för service och gjort dem till sina egna när man hade berättat om dem. (Ekholm 2015, 25–26, 50–53).

En annan empirisk undersökning där man studerat en specifik invandrarförenings utveckling från att fungera på frivillig basis till att verka som serviceproducent visar på vissa faktorer som bidragit till samarbete och utveckling. Man gjorde intervjuer med föreningens representant, med deras samarbetspartners, med finansörerna och med aktörer som gav föreningen utbildning. På så sätt fick man en mångsidig bild av läget. Artikeln visar på täta och öppna kontakter mellan föreningen och den offentliga sektorn. I intervjuerna framkom att samarbetet har utvecklats och djupnat över tid. Saker som var betydelsefulla för den positiva utvecklingen var bland annat ömsesidig öppenhet samt respekten för föreningens verksamhet och visioner från myndighetshåll. Undersökningen belyste också att processen för att få finansiering för föreningsverksamhet kan vara komplex, särskilt när det gäller bestående finansiering. Faktorer som bidragit till finansiering i detta fall var föreningens engagerade frivilligarbete och aktiva sökande efter finansiering. Ytterligare en central faktor med tanke på samarbete och finansiering var att samarbetspartners och finansörer kunde se föreningens verksamhet som betydelsefull. (Pirkkalainen 2015).

5 Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan konstateras att integrationsfrämjande arbete styrs på såväl nationell som lokal nivå. Som grund ligger den lagstiftning som är relaterad till invandring och integration. Därtill kommer styrdokument och planer för olika sektorer inom integrationsfrämjande verksamhet. De myndigheter som ansvarar för integrationsfrämjande åtgärder på olika nivåer har beskrivits. Därefter har den integrationsfrämjande servicen i Vasa stad skildrats närmare för att utgöra ett exempel på hur integrationsarbetet i praktiken kan se ut i kommunerna. Integration som fenomen och process har beskrivits, med avstamp i det allmänmänskliga behovet av att höra till och vara delaktig. Det har konstaterats att målgruppen för integrationsfrämjande åtgärder rymmer stor variation. Bakgrund, erfarenheter och behov är av många olika slag. Det gemensamma är flytten till Finland från ett annat land. Därefter har medborgaraktiviteten i Finland framställts. Speciellt har de etniska invandrarföreningarnas roll och inverkan på integrationsfrämjande granskats. Föreningarnas möjligheter till stöd i olika former har beskrivits. Slutligen har redogjorts för hur samarbetet mellan invandrarföreningar och andra aktörer som arbetar integrationsfrämjande kan se ut. Villkor för ett fungerande samarbete och andra åsikter som framkommit från fältet i tidigare forskning har beskrivits. Det har konstaterats att det finns många fördelar med samarbete mellan olika aktörer som arbetar mot samma mål.

6 Metod

För att besvara frågeställningarna har kvalitativa semistrukturerade intervjuer gjorts med företrädare för fyra olika invandrarföreningar. Föreningarna är verksamma lokalt på tre olika orter i Österbotten. Syftet med undersökningen var att få en djupare förståelse för österbottniska invandrarföreningars roll inom integrationsfrämjande och för deras egen syn på sin verksamhet. Därför hade undersökningen en hermeneutisk metodansats. Inom hermeneutiken strävar man till att tolka och förstå en annan människas livsvärld genom det hen själv förmedlar genom sitt språk och handlande. På så sätt ges även möjlighet att förklara den andras livsvärld. Man söker efter relevanta delar i materialet och tolkar och prövar delarna mot helheten. I semistrukturerade intervjuer med öppna frågor kan de intervjuades egna berättelser och erfarenheter uttryckas. I intervjuerna möts forskarens förförståelse av ämnet och de intervjuades upplevelser och erfarenheter. Genom lyssnande och reflektion kan forskaren uppnå en fördjupad förståelse och ett vidare perspektiv. Samtalet kan leda till att intervjuarens och den intervjuades horisonter kongruerar, vilket inom hermeneutiken kallas för horisontsammanmältning. (Olsson & Sörensen 2021, 166–171).

6.1 Val av metod

Kvalitativa intervjuer gav goda möjligheter att ta reda på hur invandrarföreningarna själva ser på sin egen roll och hur de förhåller sig till samarbete med andra integrationsfrämjande aktörer. Öppna frågor möjliggjorde ett fritt och flexibelt samtal och ledde till diskussioner om även andra relevanta ämnen än de jag själv tänkt på att ta upp. Intervjuerna utgick ifrån några huvudfrågor som ställdes till alla informanter. Därtill innehöll intervjuguiden tilläggsfrågor som ställdes vid behov. Intervjuerna utfördes som fysiska möten, bandades och transkriberades därefter ord för ord. Två av intervjuerna utfördes på svenska, en på finska och en på engelska. De räckte mellan 25 och 70 minuter. Som analysmetod har använts kvalitativ innehållsanalys. Data lästes igenom flera gånger och relevanta delar i intervjuvaren kodades och grupperades i kategorier enligt teman.

6.2 Val av informanter

I dagens Finland bor människor med många olika nationaliteter. Under de senaste åren har en stor del av dem som flyttat till Finland från andra länder kommit från Ukraina, Ryssland, Irak, Syrien, Estland, Vietnam, Afghanistan och Somalia. Av dessa har en del kommit på grund av arbete eller studier, en del av familjeskäl och en del på grund av flykt från hemlandet. (Migrationsverket 2022b).

Undersökningens informanter är företrädare för fyra olika invandrarföreningar som representerar olika etniska grupper. Bland föreningarna finns en somalisk, en nigeriansk, en vietnamesisk och en internationell förening med majoriteten av medlemmarna från Bosnien. Medlemsantalet varierar från omkring 15 till 80 personer. Det handlar alltså om relativt små föreningar. Den nyaste av de fyra grundades 2018 och den äldsta 2012. Två av föreningarna riktar sig främst till medlemmar av den egna etniska gruppen, medan två med tiden har utvecklats till att bli alltmer mångkulturella. En förening har män som främsta målgrupp, två har kvinnor och den fjärde alla. Föreningarna verkar alla lokalt på tre olika orter i Österbotten. På så sätt bidrar undersökningen med en djupare förståelse av läget samt av eventuella utvecklingsbehov i den österbottniska kontexten. En av föreningarna har dessutom medlemmar också på ett par orter utanför Österbotten, till vilka de har en stark koppling. Människor som invandrar har också utvandrat någonstans ifrån och deras bakgrund är relevant. Därför följer nedan beskrivningar som i korthet belyser några orsaker till flytt över landsgränser.

Somalia är ett land som under en lång tid har varit utsatt för oroligheter. Allvarliga och våldsamma konflikter mellan olika klaner, attacker från militanta och extremistiska grupperingar, och inbördeskrig har pågått länge i landet. Ända sedan 1990-talet har människor kommit till Finland från Somalia som flyktingar. (Permanent Mission of the Somali Republic to the United Nations (u.å.); Statistikcentralen (u.å.)).

Nigeria har en stor befolkning som består av många olika etniska grupper. Största delen av de som flyttat till Finland från Nigeria under de senaste åren har ansökt om uppehållstillstånd på grund av familjeskäl eller för studier, en liten del har blivit beviljade asyl. Orsaker till att människor emigrerar från Nigeria är bland annat brist på arbete, fattigdom samt våldsamma konflikter. I delar av landet förekommer islamistisk terrorism och spänningar mellan olika etniska grupper. (Adhikari, Clemens, Dempster & Ekeator 2021, 1–3; Migrationsverket 2022b).

Från Vietnam har människor flyttat till Finland under tiotals år. Många människor emigrerade från Vietnam på flykt undan de oroligheter och det kommunistiska styret som följde på Vietnamkriget (-1975). Under flera år framöver skulle Vietnams folk fortsätta att söka sin tillflykt i tryggare länder. En liten del av dem kom till Finland. De flesta som idag flyttar till Finland från Vietnam kommer på grund av arbete, studier eller familjeband. (Cutts 2000, 79–91; Migrationsverket 2022b).

Även från Bosnien har människor flyttat till Finland ända sedan 1990-talet. Under 1992–1995, efter splittringen av Jugoslavien, pågick ett krig i Bosnien-Hercegovina mellan de tre folkgrupperna i landet - bosniakerna, serberna och kroaterna. Ett stort antal människor, både soldater och civila, miste livet. Många flydde från kriget till andra länder. Ännu idag finns motsättningar mellan landets tre etniska grupper. De flesta som idag flyttar till Finland från Bosnien gör det på grund av arbete eller familj. (Landguiden (u.å.); Migrationsverket 2022b; Statistikcentralen (u.å.)).

6.3 Etiska aspekter

Intervjuerna gjordes anonymt och föreningarna har beskrivits endast i allmänna ordalag. Det finns ändå en risk att informanterna och föreningarna går att känna igen för den insatta, eftersom det finns en begränsad mängd aktiva invandrarföreningar i nejden. Detta poängterades vid intervjutillfällena och de ämnen som diskuterades gällde inte privata angelägenheter, utan föreningsverksamheten. Informanterna har fått ta del av, kommentera och godkänna material som gäller dem själva. På så sätt har de getts möjligheten att ta bort

saker om de velat. Att informanterna kontrollerat materialet i efterhand och rättat till eventuella missförstånd höjer dessutom studiens validitet.

7 Resultat

I arbetet har redogjorts för integrationsprocessen i allmänhet. De integrationsfrämjande åtgärder som görs i Finland dels av den offentliga sektorn, dels av invandrarföreningarna har beskrivits. Med detta som teoretisk grund har företrädare för fyra olika invandrarföreningar intervjuats om respektive förenings verksamhet och om samarbete med andra aktörer inom området integration. En kvalitativ innehållsanalys har gjorts av det insamlade materialet. Analysen resulterade i fyra huvudsakliga teman som framkommit i intervjuerna som relevanta för undersökningens syfte och frågeställningar. Dessa är *delaktighet, information och kunskap, sociala kontakter* och *dialog och förtroende*. Resultatet presenteras i form av löpande text och med belysande citat av informanterna. Citaten har vid behov översatts till svenska.

7.1 Delaktighet

Betydelsen av att vara del av såväl ett socialt sammanhang som av samhället som helhet framhölls av samtliga informanter. Delaktighet definierades och diskuterades i kapitel 3.2 om integrationsprocessen. En informant berättade att föreningens viktigaste roll är att stöda medlemmarna i att hitta sin egen plats i närsamhället och i Finland, samtidigt som de bevarar sin egen kulturella identitet. *"Oberoende av på vilka grunder du kommer hit... så är det jättesvårt att hitta en plats och ett hem när du inte kan språket, kulturen och traditionerna"* (Informant 4). Enligt informanterna kan invandrarföreningarna vara ett viktigt stöd här. Genom föreningarna kommer nyinflyttade i kontakt med personer som delar samma modersmål och kulturella bakgrund, men som har bott en längre tid i det nya samhället och kan dela med sig av sin kunskap och sina erfarenheter. Informanternas syn på invandrarföreningarnas möjligheter att främja delaktighet bekräftar tidigare studier. I kapitel 4.1 och 4.2 beskrevs hur föreningarna kan vara en plats där man i ett tryggt socialt sammanhang får lära känna den finländska kulturen och bli delaktig i samhället.

Föreningarnas roll som brobyggare till det finländska samhället lyftes fram. I en av intervjuerna framkom att deltagande i invandrarföreningarnas verksamhet ofta har varit det första steget till att delta även i annan verksamhet i samhället. En annan informant berättade att de uppmuntrar sina medlemmar att lära sig svenska och finska, eftersom det är ett viktigt

led i att bli integrerad och för att kunna få arbete. En tredje berättade att flera av medlemmarna har fått anställning via kontakter i föreningen. Invandrarföreningarnas roll som brobyggare har även framkommit i tidigare forskning (se kapitel 4.2).

Vikten av tvåvägsintegrering betonades i intervjuerna. Flera av informanterna poängterade att de genom föreningsverksamheten vill stöda sina medlemmar till att bidra med nyttiga saker till samhället. Samtliga berättade att föreningarna medverkar vid kulturella evenemang eller evenemang kopplade till idrott, vissa oftare och andra någon gång ibland. De positiva upplevelserna från dessa evenemang var ofta relaterade till kontakten med andra människor utanför föreningen. Syftet med deltagandet var delvis att sprida kunskap om sin kultur till andra. En informant lyfte fram att en bättre kännedom om varandras kulturer och traditioner ökar ömsesidig förståelse och motverkar missförstånd. En annan att man samtidigt som man berättar för finländare om sin kultur också stöder de egna medlemmarnas integrering och delaktighet i det som händer på orten. I kapitel 3.2 beskrevs integrationsprocessen som en dubbelriktad process där både invandraren och samhället är aktiva.

7.2 Information och kunskap

Information och kunskap var ett tema som återkom flera gånger i intervjuerna, och ur flera olika synvinklar. Delvis handlade det om föreningarnas eget behov av kunskap, delvis om deras spridande av information och kunskap om det finländska samhället till invandrare och om den egna ursprungskulturen till finländare och andra.

I intervjuerna betonades att det är mycket som är obekant när man flyttar till ett nytt land. Genom föreningsverksamheten får man lära känna det nya samhället. Inom invandrarföreningarna ger man varandra, och speciellt nyinflyttade, stöd i vardagliga, praktiska saker. Vid träffar som ordnas diskuteras bland annat rättigheter och skyldigheter i samhället, utbildning och språkinläring. Två av föreningarna har regelbundet ordnat temakvällar med sakkunniga föreläsare från olika instanser i samhället. Föreläsningarna har behandlat ämnen som mental hälsa, det finländska skolsystemet och liknande. Invandrarföreningarna som plats för utbytande av information och kunskap diskuterades i den teoretiska grunden i kapitlen 4.1 och 4.2.

En informant lyfte fram den misstänksamhet som hos invandrare kan finnas mot myndigheter: *”Det är jättesvårt det här med förtroende, när du kommer från ett land med mycket korruption, så har du inte förtroende här heller för myndigheter”* (Informant 4). En del vågar inte kontakta socialvården eller polisen, eller vet helt enkelt inte hur de ska gå till

väga. Tröskeln att ta kontakt med invandrarföreningarna är i allmänhet lägre och via dem finns möjlighet att få information om samt vägledning till de finländska offentliga tjänsterna och myndigheterna: *”Du kan ringa åt mig utan att vara rädd att jag ska berätta för någon... Det är kanske lättare om jag säger till dig att: här har polisen och socialarbetaren tystnadsplikt, du behöver inte vara rädd”* (Informant 4). På så vis fyller invandrarföreningarna här en viktig kompletterande funktion inom integrationsfrämjande. En annan informant berättade att deras förening via ett projekt erbjudit rådgivning på eget språk och hjälpt sina medlemmar med den konkreta kontakten till myndigheter, hälsovård, skola och andra instanser. Denna verksamhet har varit mycket uppskattad. En utmaning för dem har varit att få kontinuitet i den rådgivande verksamheten, eftersom detta förutsätter antingen långvariga volontärer eller kontinuerlig finansiering.

I intervjuerna framkom att invandrarföreningarna sprider kunskap om det finländska samhället på flera olika sätt till sina medlemmar, men också att föreningarna själva har behov av att få information och kunskap som stöd för sin verksamhet. En av de fyra föreningarna hade ökat sin kompetens inom specifika områden genom att ta del av flera olika skolningar som andra organisationer lett. Dessa skolningar hade gett kompetens i att leda olika typer av kamratstödgrupper. Föreningen hade inte själv sökt kontakt med de andra organisationerna, utan det var de som hittat dem och erbjudit skolning: *”De får vår förenings kontaktuppgifter från andra organisationer eller från någon bekant, och tar sedan kontakt”* (Informant 3).

Byråkratin kring föreningsverksamhet kunde upplevas svår och invecklad. Två av informanterna berättade att det kan vara svårt att hitta någon som är villig att ta över ordföranderollen och ansvarsuppgifter inom föreningen. Det framkom dock att åtminstone en av föreningarna fick erfarenheter av hur föreningsverksamhet fungerar från både Österbottens föreningar och från ett nätverk för mångkulturella föreningar. Denna förening var medlem i såväl Österbottens föreningar som i föreningsnätverket. Österbottens Etno var ett annat organ som denna förening deltog i och på så sätt där fick möjlighet att utbyta tankar, information och erfarenheter med andra. I kapitel 4.3 gavs en beskrivning över en del av de instanser som erbjuder olika typer av stöd och utbildning till invandrarföreningar.

7.3 Sociala kontakter

De sociala kontakterna hade en central roll i samtliga intervjuer. Alla de fyra informanterna betonade betydelsen av de sociala relationer som invandrarföreningarna möjliggör. De berättade att medlemmarna träffas och stöder varandra, delar erfarenheter och har roligt

tillsammans. Dessutom skapas ofta vänskapsband mellan individer, vilka leder till att man tar hand om varandra och hjälper varandra i vardagen också utanför själva föreningsverksamheten. Det är allmänt känt att en av föreningsverksamhetens styrkor är just social samvaro. I kapitel 3.2 redogjordes för betydelsen av sociala relationer för integrationsprocessen och i kapitel 4.2 för den sociala funktion som invandrarföreningar ofta fyller. Den sociala gemenskap som erbjuds via föreningarnas verksamhet skiljer sig från den som den offentliga servicen kan erbjuda och på så sätt kompletterar de varandra.

Ett socialt sammanhang kan förebygga marginalisering och utanförskap. En informant berättade att grundtanken när deras förening startades var att erbjuda en social gemenskap för unga som ett gott alternativ till ”gatan” och alkohol. I huvudsak består aktiviteterna av idrottsverksamhet. Dessutom ordnas sociala evenemang såsom grillkvällar ibland, och medlemmarna har enligt informanten format en nära gemenskap. *”De är ganska tajta med varandra... De ringer runt då de behöver hjälp... Om någon är ledsen så kanske man far ut med dem på lunch”* (Informant 2).

Även sociala kontakter till finländare främjas av invandrarföreningarna. Ett utökat umgänge över de kulturella gränserna sågs av informanterna som en målsättning som skulle kunna minska på missuppfattningar och fördomar. En informant påpekade att förutfattade meningar finns både hos finländare och hos invandrare och att det skulle vara bra om alla skulle våga ifrågasätta sina egna fördomar. *”Jag tycker det är jätteviktigt att vi är tillräckligt öppna och vågar kommunicera mera... att vi får träffas och mötas”* (Informant 4). Samtliga informanter berättade om aktiviteter som ordnas i föreningarna och som på olika sätt kan främja kontakter till den finländska befolkningen.

Fler uppbyggande diskussioner mellan första och andra generationens invandrare inom den egna etniska gruppen sågs som önskvärt av en informant. Hen berättade att det kan finnas oförståelse mellan dem som immigrerat i vuxen ålder och dem som kommit som barn, alternativt fötts i Finland av föräldrar som immigrerat. Andra generationens invandrare beskrevs som språkkunniga och mycket aktiva i samhället, medan de saknar egna erfarenheter av att invandra. Därför har de också svårare att förstå de invandrare som anländer, och kommer som nya till samhället och föreningen. Första generationens invandrare däremot konstaterades ha dessa erfarenheter, men ofta varken kunskaper eller tid och ork att engagera sig i samhället.

”Jag skulle vilja att de aktiva unga och äldre personer skulle diskutera sinsemellan. Våra barn är så aktiva, de har ett gott hjärta och de vill göra en insats för den egna

gruppen, men det är svårt för dem att förstå hurdana problem dessa människor verkligen har... Få av våra vuxna är med i samhällsdebatten. Språket är svårt och ibland har de inte tid... Det skulle vara en god idé att vi skulle diskutera mera sinsemellan. Våra unga är duktiga och aktiva.” (Informant 3).

7.4 Dialog och förtroende

I intervjuerna ställdes frågor om de fyra föreningarnas erfarenheter av och tankar om samarbete. När det gällde mängden samarbetsrelationer varierade erfarenheterna kraftigt, men alla hade i någon mån erfarenhet av att samarbeta med andra aktörer. För ett gott samarbete krävs enligt informanterna förtroende och öppenhet från båda sidor.

”Jag tror att det som behövs för ett gott samarbete är förtroende. För du vet, vi är invandrare i det finländska samhället. Det kan vara svårt för finländare att lita på oss på samma sätt som de litar på andra finländare. Och om du inte kan lita på mig betyder det att du inte tror på mig. Och om du inte tror på mig kan vi inte göra någonting. Så om det finns förtroende och ett öppet sinne tror jag att ett samarbete går bra. Förtroende är nyckeln.” (Informant 1).

Det poängterades att man behöver komma överens med och verkligen lyssna på varandra samt ta vara på varandras erfarenheter inom olika sektorer i samhället. En informant betonade betydelsen av att personer med olika kulturell bakgrund verkligen får vara med och påverka i de organ de finns, så att de inte bjuds med bara för att det ska se bra ut med diversitet. *”Det gäller var du än jobbar – inom staden, inom vården, inom dagis eller sjukhus” (Informant 4).* I allmänhet hade informanterna positiva erfarenheter av sina samarbetsrelationer och uttryckte öppenhet för att utvidga samarbetet i framtiden.

Det betonades att det skulle vara bra att även små föreningar uppmärksammas för det viktiga arbete de gör och att de skulle ses som en resurs. Invandrarföreningarnas särskilda styrkor finns bland annat i deras kunskaper om både det finländska samhället och ursprungskulturen. Genom att bli bättre på att använda dessa resurser gynnas såväl tjänsternas användare som producenter. En informant uttryckte att verksamheten *”är värdefull för dem [medlemmarna]... bra för dem och bra för staten och för alla” (Informant 3).* Ur ett samhällligt perspektiv är det mycket viktigt att de individer som flyttar till Finland blir välintegrerade och därför finns det stor orsak att ta vara på de resurser som finns.

Att dialog och ömsesidigt förtroende är centrala villkor för ett fungerande samarbete har framkommit även i tidigare forskning (se kapitel 4.4). Detta bekräftas alltså av de informanter som deltagit i denna intervjuundersökning.

8 Avslutande diskussion

Undersökningens syfte var att fördjupa kännedomen om rollfördelning och samarbete mellan invandrarföreningar och andra integrationsfrämjande aktörer. I teoridelen (speciellt i kapitel 4.2) beskrevs tidigare forskning som belyser invandrarföreningarnas roll inom främjande av integration. Genom den kvalitativa intervjumetoden uppnåddes en djupare förståelse för några österbottniska invandrarföreningars roll, funktion och aktuella situation. Min förhoppning är att examensarbetet ska bidra med information som är relevant för det praktiska integrationsfrämjande arbetet och samarbetet med lokala invandrarföreningar.

Integration och delaktighet var centrala teman i intervjuerna. Föreningarnas syften varierar, men alla fyra bedriver verksamhet som på olika sätt främjar integration. De delar som integrationsprocessen delades in i, i kapitel 3.2 (sysselsättning, språk, utbildning och sociala relationer) kunde ses även i informanternas svar. Det framkom att föreningarna på olika sätt, direkt och indirekt, främjar medlemmarnas sysselsättning, utbildning och språkinläring. Sociala relationer kan på sätt och vis ses som föreningarnas styrka, medel och målsättning, och samtidigt som en betydande integrationsfrämjande faktor. Genom de sociala relationer som bildats via föreningsverksamheten har medlemmar funnit vägar ut till samhället som större helhet.

Beroende på orsak till invandring varierar den vägledning olika individer får i att bli integrerade i det nya samhället (se kapitel 3.1). En av informanterna som intervjuades lyfte fram betydelsen av att även arbetskraftsinvandrare får tillräcklig information om det finländska samhället. Ett aktuellt människohandelsfall i en österbottnisk stad har under de senaste månaderna visat på hur illa det kan bli om någon utnyttjar invandrares okunskap om finländsk lagstiftning, rättigheter och skyldigheter. Arbetsgivare och myndigheter har en viktig roll i att sprida information om det finländska samhället till de människor som flyttar till landet för arbetets skull. Dessa människor kommer inte automatiskt att ta del av offentliga integrationsfrämjande tjänster eftersom de varken är flyktingar eller arbetssökande. I samband med att detta problem kommit upp till ytan har det också diskuterats aktivt i offentligheten och det mångprofessionella samarbetet kring frågan är under utveckling. En av undersökningens frågeställningar gällde på vilket sätt invandrarföreningar och andra integrationsfrämjande aktörer kompletterar varandra. I mottagandet av arbetskraftsinvandrare kan invandrarföreningarna ha en viktig uppgift, som väl kompletterar den offentliga integrationsfrämjande servicen. Föreningarna erbjuder en plats, en social gemenskap, stöd och information till invandrare oberoende av orsak till invandringen.

En del av syftet med undersökningen var att ta reda på hur föreningarnas samarbete med andra integrationsfrämjande aktörer ser ut idag och hur möjligheterna till en eventuell utveckling av samarbetet ser ut. Därför ställdes frågor kring samarbete i intervjuerna. Föreningarna som informanterna representerade hade alla i någon mån samarbetat med andra och informanterna var i allmänhet positivt inställda till samarbete. Flera av dem uttryckte också öppenhet för att utveckla samarbetet med andra föreningar och myndigheter i framtiden. I tidigare samarbetsrelationer verkade det i de flesta fall ha varit den andra aktören som kontaktat invandrarföreningarna och tagit initiativ till samarbetet. Detta skulle kunna tolkas som att det kan finnas goda möjligheter till ett utvidgat samarbete om det bara finns organisationer, instanser och enskilda individer som är villiga att ta tag i saken och initiera ett samarbete.

I intervjuerna framkom att deltagande i invandrarföreningarnas verksamhet har kunnat medföra en större delaktighet i samhället över lag. Föreningsaktiva delar med sig av sina egna erfarenheter och uppmuntrar varandra att ta del av utbildning och olika aktiviteter i samhället. Det framkom också att nya medlemmar hittar till föreningarna genom bekanta eller i vissa fall via tips från professionella. Att man hänvisar och vägleder individer till varandra visar på förtroende och uppskattning. Detta kan ha en positiv inverkan på samarbetsrelationer, samtidigt som det är till hjälp för enskilda individer i deras vardag. Genom att öka kännedomen om invandrarföreningar i det österbottniska samhället i allmänhet, och speciellt bland personer som i sitt arbete kommer i kontakt med invandrare, skulle man ytterligare kunna utveckla denna kontakt och ännu bättre kunna vägleda individer.

Föreningarna hade alla i någon mån mottagit ekonomiska understöd, men en informant berättade att det är svårt att få kontinuerligt stöd (se kapitel 4.3 för en kort beskrivning av föreningars möjligheter till finansiering). Bristen på kontinuitet kan leda till en osäkerhet över verksamhetens fortsättning. Volontärer sågs som mycket viktiga för den nämnda föreningen, men frivilligarbete innebär också en större osäkerhet än om det finns möjlighet att anställa en person. De som arbetar frivilligt kan ha mycket annat på gång i sitt liv och flytta bort till exempel på grund av arbete eller studier. Den förening som denna informant företrädde hade tidigare via ett projekt erbjudit rådgivning på eget språk i samarbete med offentliga integrationsfrämjande tjänster, men blivit tvungna att avsluta verksamheten på grund av att finansieringen upphörde. Det här visar ett exempel på att ett centralt villkor för kontinuerligt och långvarigt samarbete kan vara att de ekonomiska behoven hos föreningarna verkligen möts.

Jag skulle gärna ha intervjuat personer från flera föreningar för att få ytterligare både bredd och djup till arbetet. Om det skulle ha funnits mera tid och resurser skulle det ha varit intressant att få ännu flera perspektiv på undersökningens frågeställningar. De fyra som intervjuades representerade ändå föreningar som skiljde sig åt till storlek, verksamhet, målsättningar och kulturell bakgrund, även om de också hade likheter. På så sätt har flera olika röster och perspektiv fått komma fram i arbetet. Undersökningens resultat visar på styrkorna och behoven hos några av de österbottniska invandrarföreningarna. Det framkommer att de offentliga integrationsfrämjande tjänsterna och invandrarföreningarna har olika uppgifter och kompetenser, och på så vis kompletterar varandra. Detta stämmer väl överens med tidigare forskning inom området. Det kommer också fram att det skulle finnas utrymme för att vidareutveckla både verksamhetsformerna och samarbetsrelationerna.

Om man ytterligare vill undersöka de etniska invandrarföreningarnas verksamhet och roll i samhället och i integrationsfrämjande skulle det kunna vara intressant att göra en etnografisk undersökning. Genom observation av föreningarnas verksamhet skulle forskaren kunna lägga märke till även andra saker än de som berättas i en intervju. En sådan undersökning skulle kunna bidra med ytterligare annan intressant information än detta arbete.

Källor

Adhikari, S., Clemens, M., Dempster, H. & Ekeator, N., L. (2021). *Why Europe Should Build Legal Migration Pathways with Nigeria*. Center for Global Development. Hämtat från <https://www.cgdev.org/sites/default/files/Why-Europe-Should-Build-Legal-Migration-Pathways-Nigeria-brief.pdf>

Ager, A. & Strang, A. (2008). *Understanding integration: A conceptual framework*. *Journal of refugee studies*, 21(2), 166–191. Hämtat från <https://doi.org/10.1093/jrs/fen016>

Al-Baldawi, R. (2014). *Migration och anpassning – den okända resan* (Upplaga 2). Lund: Studentlitteratur.

Arbets- och näringsministeriet (2021a). *Brev om kommunernas uppgifter och resurser vid integrationsfrämjande*. Hämtat från <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/73396495/Brev-om-kommunernas-uppgifter.pdf/3f86f483-1c13-0c71-4fb1-bdf40bba8f3b/Brev-om-kommunernas-uppgifter.pdf?t=1640074039876>

Arbets- och näringsministeriet (2021b). *Integrationsordlista: 1 upplagan*. Arbets- och näringsministeriets publikationer 2021:54. Hämtat från https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163545/TEM_2021_54.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Arbets- och näringsministeriet (u.å.). *Kotoutumisen kumppanuusohjelma - kohti inklusiivista yhteiskuntaa. TOIMINTASUUNNITELMA 2021–2022*. Hämtat från https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/59935641/Toimintasuunnitelma+2021-2022_LUONNOS.pdf/1aedd7fc-a2df-7802-dbc1-cef2b75156b3/Toimintasuunnitelma+2021-2022_LUONNOS.pdf?t=1622485628088

Cutts, M. (red.) (2000). *The State of the World's Refugees 2000: Fifty Years of Humanitarian Action*. United Nations High Commissioner for Refugees. Oxford University Press. Hämtat från <https://www.unhcr.org/publications/sowr/4a4c754a9/state-worlds-refugees-2000-fifty-years-humanitarian-action.html>

Ekholm, E. (2015). *Työtä yhteisön ja yhteiskunnan hyväksi. Maahanmuuttajajärjestöt palveluiden tuottajina*. Arbets- och näringsministeriets publikationer, 2015:53. Arbets- och näringsministeriet. Hämtat från <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-036-7>

Eskola, M-S., Karinen, R., Oosi, O. & Tiainen, M. (2016). *Kotouttamisen kumppanuusohjelma: Kotouttaminen on kumppanuutta – tule mukaan*. Arbets- och näringsministeriet. Hämtat från https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/74946/TEM_4_2016_oppaat_Kotouttamisen_kumppanuusohjelma_RGB_26062017.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Hanhela, T., Koskinen, J., Laesterä, E. & Viitasaari, A. (2020). *Väestömuutosten vaikutukset kuntien selviytymiseen - voiko kaikilla kunnilla olla kasvun strategia?* Perlacon. Hämtat från <https://www.kommunforbundet.fi/sites/default/files/media/file/V%C3%A4est%C3%B6muutosten%20vaikutukset%20kuntien%20selviytymiseen%20loppuraportti.pdf>

Hanhimäki, K., Huhtamäki, H., Lindqvist-Virtanen, C. & Virta, J. (2011). *Promemoria av arbetsgruppen som utrett bestämmelser om social trygghet med anknytning till invandring och utvandring*. Social- och hälsovårdsministeriets rapporter och promemorior, 2011:2. Social- och hälsovårdsministeriet. Hämtat från <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/72091/URN%3aNBN%3afe201504223752.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Inrikesministeriet (u.å.). *Finland satsar på arbetskraftsinvandringen*. Hämtat 8.2.2022 från <https://intermin.fi/sv/ansvarsomraden/migration/arbetskraftsinvandring>

Institutet för hälsa och välfärd (2022). *Osallisuus*. Hämtat 5.5.2022 från <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/osallisuus>

Institutet för hälsa och välfärd (u.å.). *Statistik- och indikatorbanken Sotkanet*. Hämtat 3.1.2022 från <https://sotkanet.fi/sotkanet/sv/taulukko/?indicator=szM87bWlfMEAA==®ion=szBLBQA=&year=sy5zsjbS0zUEAA==&gender=t&abs=f&color=f&buildVersion=3.0-SNAPSHOT&buildTimestamp=202109301228&drillTo=3074>

Isenberg, B. & Stenberg, H. (red.) (2013). *Relationell socialpsykologi – klassiska och samtida teorier*. Stockholm: Liber.

Järjestöhautomo (u.å.). *Järjestöhautomo*. Suomen Pakolaisapu. Hämtat från https://jarjestohautomo.fi/wp-content/uploads/2021/06/Jarjestohautomon-site_SU_110621.pdf

Kakko, H. (2022). *Verksamhetsperioden 2021 - 2023 för rådet för kulturell mångfald* (Protokoll 2022:1). Rådet för kulturell mångfald, Vasa stad. Hämtat från https://twebsv.vaasa.fi/ktwebscr/pk_asil_tweb.htm?bid=13438

Kazi, V., Alitolppa-Niitamo, A. & Kaihovaara, A. (red.). (2019). *Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019: Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta*. Arbets- och näringsministeriets publikationer 2019:10. Helsingfors: Arbets- och näringsministeriet. Hämtat från https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162005/TEM_oppaat_10_2019_Tutkimusartikkeleita_kotoutumisesta_20012020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kokkonen, L., Pöyhönen, S., Reiman, N. & Lehtonen T. (2019). *Sosiaaliset verkostot ja kielenoppiminen: kohti uutta ajattelua kotoutumiskoulutuksesta*. I: Kazi, V., Alitolppa-Niitamo, A. & Kaihovaara, A. (red.). *Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019: Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta*. Arbets- och näringsministeriets publikationer 2019:10. Helsingfors: Arbets- och näringsministeriet. Hämtat från https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162005/TEM_oppaat_10_2019_Tutkimusartikkeleita_kotoutumisesta_20012020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Lag om främjande av integration 1386/2010. Hämtat från www.finlex.fi

Landguiden (u.å.). *Bosnien och Hercegovina*. Hämtat 4.5.2022 från <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/bosnien-hercegovina/>

Migrationsverket (2022a). *Invandringsstatistiken 2021: Rekordmånga sökte uppehållstillstånd med arbete som grund*. Hämtat 4.5.2022 från <https://migri.fi/sv/-/invandringsstatistiken-2021-rekordmanga-sokte-uppehallstillstand-med-arbete-som-grund?ref=newsroom>

Migrationsverket (2022b). *Statistik*. Hämtat 26.1.2022 från <https://tilastot.migri.fi/>

Migrationsverket (u.å.). *Livet på förläggning*. Hämtat 14.3.2022 från <https://migri.fi/sv/livet-pa-forlaggnigen>

Nortio, E. (2019). *Kotoutumiskeskustelu sosiaalisessa mediassa akkulturaatiotutkimuksen valossa*. I: Kazi, V., Alitolppa-Niitamo, A. & Kaihovaara, A. (red.). *Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019: Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta*. Arbets- och näringsministeriets publikationer 2019:10. Helsingfors: Arbets- och näringsministeriet.

Hämtat från

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162005/TEM_oppaat_10_2019_Tutkimusartikkeleita_kotoutumisesta_20012020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

OECD (2018). *Working together: Skills and Labour Market Integration of Immigrants and their Children in Finland*. Paris: OECD Publishing. Hämtat från

<https://doi.org/10.1787/9789264305250-en>

Olsson, H. & Sörensen, S. (2021). *Forskningsprocessen: Kvalitativa och kvantitativa perspektiv* (Upplaga 4.). Stockholm: Liber AB.

Permanent Mission of the Somali Republic to the United Nations (u.å.). *Country facts*.

Hämtat 22.4.2022 från <https://www.un.int/somalia/somalia/country-facts?msclid=ca87bcd8c22011ecb2c3601ff6f30668>

Pirkkalainen, P. (2015). *Maahanmuuttajajärjestöt kolmannen sektorin muutoksessa: vertaistuesta ja vapaaehtoisuudesta viranomaisyhteistyöhön*. Kansalaisyhteiskunta 2015:1, 51—73. Hämtat från

https://www.researchgate.net/publication/301381354_TEEMA-ARTIKKELIT_MAAHANMUUTTAJAJARJESTOT_KOLMANNEN_SEKTORIN_MUUTOKSESSA?msclid=6de51f66c2d111ec8165e1a6dd099004

Pohjanmaan Yhdistykset ry (u.å.). *Tietoa meistä*. Hämtat 25.3.2022 från

<https://www.pohy.fi/fi/tietoa-meista>

Saksela-Bergholm, S. (2003). *Mångkulturella organisationer och invandrarorganisationer i Finland*. 275–281. I: Mikkelsen, F. (red.). *Invandrarorganisationer i Norden*.

Köpenhamn: Nordisk Ministerråd.

Saukkonen, P. (2013). *Erilaisuuksien Suomi – Vähemmistö- ja kotouttamispolitiikan vaihtoehdot*. Helsingfors: Gaudeamus.

Sharif, H. (2019). *Migration, nation och etnicitet – nyanlända ungdomars beskrivningar av migrationsprocessen från Irak till Södertälje*. 78–93. I: Alinia, M. & Songur, W. (red.).

Socialt arbete i storstaden – villkor och praktik. Stockholm: Liber.

Social- och hälsoorganisationernas understödscentral (u.å.). *För vilket ändamål kan man*

söka understöd. <https://www.stea.fi/sv/ansokning-av-understod/for-vilket-andamal-kan-man-soka-understod/>

Statistikcentralen (u.å.). *Flyttningsrörelsen efter Medborgarskap, År, Kön och Uppgifter*.

Statistikcentralens avgiftsfria statistikdatabaser. Hämtat 22.4.2022 från

https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/sv/StatFin/StatFin_muutl/statfin_muutl_pxt_11a8.px/table/tableViewLayout1/

Statsrådets förordning om delegationen för etniska relationer 771/2015. Hämtat från

www.finlex.fi

Svensk ordbok (2021). *Etnisk*. Svenska Akademiens ordböcker. Hämtat 5.2.2022 från

<https://svenska.se/so/?id=117278&pz=7>

TE-tjänster (2022). *Inledande kartläggning och integrationsplan*. Hämtat 9.2.2022 från

<https://www.te-palvelut.fi/arbetsokande/stod-for-sysselsattning/integrationstjanster/kartlaggning>

Utbildningsstyrelsen (2017). *Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen för vuxna 2017*. Utbildningsstyrelsen: Föreskrifter och anvisningar 2017:9b.

Hämtat från

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/186566_grunderna_laroplanen_grundlaggande_utbildningen_vuxna_17_09_14.pdf

Utlänningslag 301/2004. Hämtat från www.finlex.fi

Vamia (u.å.). *TUVA*. Hämtat 12.2.2022 från <https://vamia.fi/tuva-tutkintokoulutukseen-valmentava-koulutus/>

Vasa stad (2020). *Utbildningsstigar i undervisningen som Vasa stad ordnar för personer med invandrarbakgrund*. Hämtat 11.2.2022 från

https://issuu.com/graafisetpalvelut_vaasa/docs/maahanmuutajien_koulutuspolut_ruotsink

Vasa stad (u.å.). *Integrationservice*. Hämtat 24.1.2022 från <https://www.vaasa.fi/sv/bo-och-lev/sociala-tjanster-och-stod-i-vardagen/ny-i-finland/integrationservice/>

Vasa stads integrationservice (u.å.)a. *Utredningsdel för Vasas integrationsprogram för åren 2019–2022*. Hämtat från

https://kotoutuminen.fi/documents/3464316/4353535/vasa_stad_utredningsdel_for_integrationsprogram_sv.pdf/2f5814d1-3989-ac17-94fe-d3100563d6a8/vasa_stad_utredningsdel_for_integrationsprogram_sv.pdf

Vasa stads integrationsstjänst (u.å.)b. *Vasa stads integrationsprogram 2019–2022*. Hämtat från https://www.vaasa.fi/uploads/2019/10/77a75e15-vasa_stads_integrationsprogram_sv.pdf

Bilaga 1 – Intervjuguide

1. Inledning

-Beskrivning av undersökningens syfte.

2. Kan du beskriva er förening och er verksamhet?

-Hur länge har föreningen funnits?

-Vilken är målgruppen? Vilka är medlemmarna?

-Hur hittar människor er?

3. Vilka är era mål?

4. Vilken är er roll i samhället?

-Vilka behov möter ni?

5. Vilka är era styrkor?

-Vilka specialkunskaper har ni?

-Är ni som förening med och sprider kunskap om er kultur till andra i samhället?

6. Vad behöver ni som förening?

-Till exempel ekonomiskt stöd, skolningar, (distans)möten, verktyg eller sociala kontakter.

7. På vilket sätt skulle ni vilja utvecklas?

-Finns det ytterligare behov i samhället som ni skulle vilja möta?

-Vad skulle ni behöva för att kunna göra de förändringar ni önskar?

8. Hur ser ert samarbete med andra aktörer ut?

-Vilka samarbetar ni med? (Kommunen? NTM-centralen? Etno? Andra föreningar? Andra aktörer?)

-Vad får ni ut av samarbetet? Vad skulle ni önska att få?

-Vad bidrar ni med? Vad skulle ni vilja bidra med?

-Finns det utmaningar med samarbetet?

-Vad anser du att behövs för ett gott samarbete?

-Finns det andra ni skulle vilja samarbeta med?

9. Avslutning

-Finns det något du vill tillägga?

-Tack!

Intervjuns huvudfrågor är skrivna med **fet** stil, tilläggsfrågorna med normal. Huvudfrågorna ställdes till alla informanter. Tilläggsfrågorna ställdes vid behov. Frågorna kunde ställas i annan ordning än i intervjuguiden.

Finsk översättning

1. Johdanto

-Kuvaus tutkimuksen tavoitteista.

2. Voitko kuvailla yhdistystänne ja toimintaanne?

-Kuinka kauan yhdistys on ollut olemassa?

-Mikä on yhdistyksenne kohderyhmä? Ketkä ovat jäseniä?

-Miten ihmiset löytävät teidät?

3. Mitkä ovat teidän tavoitteenne?

4. Mikä on teidän roolinne yhteiskunnassa?

-Mihin kysyntään vastaatte?

5. Mitä vahvuuksia teillä on?

-Mitä erityisosaamista teillä on?

-Oletteko te yhdistyksenä mukana jakamassa tietoa kulttuuristanne muille?

6. Mitä te yhdistyksenä tarvitsette?

-Esimerkiksi taloudellista tukea, koulutuksia, (etä)kokouksia, työkaluja tai sosiaalisia suhteita/verkostoitumista.

7. Millä tavalla te haluaisitte kehittää yhdistystänne?

-Löytyykö yhteiskunnassa vielä sellaisia tarpeita jotka haluaisitte täyttää?

-Mitä te tarvitsisitte jotta pystyisitte tekemään toivotut muutokset?

8. Miltä yhteistyö näyttää teidän ja muiden toimijoiden kesken?

-Kenen kanssa te teette yhteistyötä? (Kunnan? ELY-keskuksen? Etnon? Muiden yhdistysten? Muiden toimijoiden?)

-Mitä hyötyä te saatte yhteistyöstä? Mitä te toivoisitte saavanne?

-Mikä teidän panoksenne yhteistyöhön on? Olisiko teillä enemmän annettavaa?

-Onko yhteistyössä haasteita?

-Mitä tarvitaan sinun mielestäsi hyvään yhteistyöhön?

-Löytyykö muita joiden kanssa te haluaisitte tehdä yhteistyötä?

9. Lopuksi.

-Haluatko vielä lisätä jotain?

-Kiitos!

Engelsk översättning

1. Introduction

-Introduction of the aim of the research.

2. Can you tell me about your association and the activities you arrange?

-When was the association started?

-Who is your target group? Who are members of the association?

-How do people find you?

3. Which are the aims and objectives of the association?

4. What is your role in the society?

-Which needs do you meet?

5. What are your strenghts?

-What is your specialized knowledge?

-Are you as an association disseminating knowledge about your culture to others?

6. What do you need as an association?

-For example financial support, trainings, (distance)meetings, tools or instruments or social contacts.

7. In which ways would you like the association to be developed?

-Are there more needs you would like to meet?

-What would you need to be able to do the development you want to do?

8. How does your cooperation with other actors look like today?

-With whom do you cooperate? (The municipality? The Centre for Economic Development, Transport and the Environment? Etno? Other associations? Other actors?)

-How do you benefit from the cooperation? How would you like to benefit?

-How do you contribute to the cooperation? How would you want to contribute?

-Are there challenges with the cooperation?

-What do you think is needed to build a good cooperation?

-Are there any other actors with whom you would like to cooperate?

9. Closure

-Is there anything you would like to add?

-Thank you!